ACTA ET CONSTITVTIONES SYNODI PROVINCIALIS GNEZNENSIS PROVINCIAE.

ANNO DOMINI M.D.LXXVII.
Die XIX. Mensis Maij habitæ & celebratæ.

)⁝(

CRACOVIAE,
M. D. LXXVIII.

ACTA ET CONSTITVTIONES SYNODI PROVINCIALIS GNEZNENSIS PROVINCIAE.

ANNO DOMINI M. D. LXXVII.
Die *XIX* mensis Maij, habitæ & celebratæ.

IN NOMINE SANCTISsimæ & indiuiduæ Trinitatis. Synodus Prouinciæ Gneznensis, Anno Domini, Millesimo quingentesimo septuagesimo septimo, die decima nona Mensis Maij, ritu solenni, inuocata Spiritus sancti gratia, & sacrosancto Sacrificio Missæ in Ecclesia Parochiali Petricouien. supplicationibus atque Litanijs deuotè peractis, ad laudem & gloriam eiusdem sanctissimæ Trinitatis, sanctæque Catholicæ religionis incrementum, est habita. Præsidentibus ei Reuerendiss. in Christo Patribus, & Dominis, D. Vincentio Laureo Episcopo Montisregalis, Sanctiss. in Christo Patris & Domini, D. Gregorij diuina pro-

uidentia Papæ XIII. ſanctæq; ſedis Apoſtolicæ ad Sereniſs. Principem & Dominum D. Stephanum Regem Poloniæ eiuſq; dominia Nuncio: Et Iacobo Vchanski Dei gratia Archiepiſcopo Gneznenſi, Legato nato & Primate Regni Poloniæ. Idem Archiepiſcopus Gneznenſis, de conſilio & aſſenſu Reuerendiſs: DD. Epiſcoporum, comprouincialium ſuorum, nempe, D. Staniſlai Karnkovvski VVladiſlauień & Pomeraniæ: Petri Myſzkovvski Plocen̄, & nominati Cracouień: Lucæ Koſcielecki Poſnanień: Martini Bialobrzeski Abbatis claræ Tumbæ, nominati Camenecen̄: Ac Reuerendiſs. Dominorum, Ioanne Iarczevvski Decano Vilnenſi, Valeriani Vilnen̄: & Thoma Choienski vicedecano Luceorień, Victorini VVirzbiczki Luceorień, Epiſcopoꝝ legitimis ex cauſis abſentium, Nuncijs admiſsis. Reuerendiſs. verò Dominis, Ioanne Sienienski Archiepiſcopo Leopolienſi. Martino Gerſtmanno VVratiſlauień, & Melchiaro Gedroitz Mednicenſi, Epiſcopis iuſtis ex cauſis abſentiam ſuam per literas excuſantibus. Nec non præſentibus Reuerendis D D. Martino Iſdbinski de Ruſiec, & Ioanne Kakolevvski, I. V. Doctoribus

bus Canonicis Gnezneñ. Staniſlao Kraſinski I. V. Doctore, Archidiacono: & Alberto Nininski Canonico Cracouienſi. Ioanne Demetrio Solikovvski Scholaſtico, & Alberto Gadomski, I. V. doctore, Pomeraniæ Archidiacono in Eccleſia VVladiſlauieñ. Hieronymo Pouodovvski, & Iacobo Brzeznicki, I. V. Doctore, Canonicis Poſnanieñ. Paulo Glogovvski Decano, & Iacobo Gorski Canonico, Ploceñ, Iuris vtriuſq; Doctoribus. Ioanne Iarczevvski Decano Vilnenſi. Valentino Vrzedovv Archidiacono Premiſlienſi. Nicolao Kolaczkovvski Archidiacono Luceorienſi. Bartholomeo Vargoczki Canonico Leopolienſi, Capitulorum ſuorum Nuncijs. Et venerabilibus ac religioſis Dominis, Alexandro Milenski Tremeſnenſi: Ioanne Gniaſdovvski Mogilnenſi: Staniſlao Faleczki Suleouienſi: Andrea Dzierzanovvski Vagrouecenſi: Matthæo Borzevvski Landenſi: Matthia Kietlinski Vitouienſi: Andrea Karvvicki Vachocenſi: Andrea Bialobrzeski Andreouienſi: Paulo Makolin Plocenſi: Andrea Brzechvva Tinecenſi per nuncium: & Staniſlao Falecki per nuncium Ceruineñ, Abbatibus, ſuo & aliorum Abbatum legitimis de cauſis abſen-

ſis abſentium nominibus, ſtatuit & decreuit, vt infrà.

PRIMVM CAPVT.

AD teſtificandam vnitatem & conſtantiam Sacroſanctæ Catholicæ Eccleſiæ, quæ à IESV CHRISTO Domino Deo & Saluatore noſtro ſuper Beatum Petrum Apoſtolorum Principem ab initio ædificata, & ad finem vſq; ſeculi perpetua ſummorũ Pontificum Romanorum ſucceſsione duratura eſt; omnes & ſinguli qui ad Synodum conuenerunt, fidem ſuam, quæ vna eademque eſt omnium verè in CHRISTO credentium, ex formula per Pium Quartum fel: re: Pontificem Max. edita, adhibito iureiurando, libenter cupideq; profeſsi ſunt, in hanc videlicet formam.

Ego N. firma fide credo & ꝓfiteor, õnia & ſingula quę cõtinentur in Symbolo fidei, quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet: Credo in vnũ DEVM Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnum Dominum IESVM CHRISTVM filium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſecula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum

ne, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius Regni non erit finis. Et in SPIRITVM Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioqûe procedit. Qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et vnam sanctam, Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi seculi, Am̃. Apostolicas & Ecclesiasticas traditiones, aliasq́ eiusdem Ecclesiæ obseruationes & constitutiones firmissime admitto & amplector. Item, Sacram scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu & interpretatione sacra-

 rum scri-

rum ſcripturarum, admitto: nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum accipiam & interpretabor. Profiteor quoq; ſeptem eſſe verè & propriè Sacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atq; ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet: Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaq; gratiam conferre. Et ex his, Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoq; & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolenni adminiſtratione recipio & admitto. Omnia & ſingula, quæ de Peccato originali, & de Iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propiciatorium Sacrificium pro viuis & defunctis; atq; in ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus & ſanguinem vnà cum anima & diuinitate Domini noſtri IESV Chriſti; fieriq; conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in cor-

pus, &

pus,& totius ſubſtantię vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſſubſtãtiationem appellat. Fateor etiam, ſub altera tantùm ſpecie, totum atq; integrum Chriſtum verumqúe Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo, Purgatorium eſſe, animasq; ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes venerandos atq; inuocandos eſſe, eosq; orationes Deo pro nobis offerre, atq; eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiſsimè aſſero, imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas & retinendas eſſe, atq; eis debitum honorem ac reuerentiam impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumq; vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam, Catholicam & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum matrem & magiſtram agnoſco; Romanoqúe Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac IESV Chriſti vicario veram obedientiam ſpondeo ac iuro. Cætera item omnia à ſacris Canonibus & Oecumenicis concilijs, ac præcipuè à ſacroſancta Tridentina Synodo tradita, ... B ... definita,

definita, & declarata indubitanter recipio atq; profiteor. Simulq; contraria omnia, atq; Hęreses quascunq; ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in pręsenti sponte profiteor, & veraciter teneo; eandem integram & inuiolatam, vsq; ad extremum vitæ spiritum constantissimè, Deo adiuuante, retinere & confiteri, atq; à meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit; curaturum. ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. :: Et quia huic pfessioni fidei, quã modò omnes fecerunt, nihil magis aduersatur, quàm fœdus illud tempore interregni ante electionem Serenifs. Regis Henrici in Conuocatione Varsouieñ conceptum. Propterea ad exonerandas conscientias, & puritatem fidei Christianę conseruandam: apertè sacra Synodus profitetur; fœdus illud, reclamantibus ordine Ecclesiastico & Catholicis, & contra piam ipsius Regis voluntatem (vt postea publicè & priuatim sæpè declarauit) factum, quo permissa est in hoc Regno licentia creden-

di quid

di quid quisque velit, sine vlla cuiusque officij coërcione, esse illicitum: cum morte & inferno, vt dicit Isaias, percussum: contra Diuinas leges, contra Canones sacros, contra communes leges sanctissime institutas, contra anterius totius Regni foedus, & Regni Regumque Poloniæ sanctissimas & pijssimas constitutiones (quæ dum obseruatæ fuerunt, fides sincera & inuiolata permansit, at earum obseruantia remissa Hæreses pullulârunt) contra rationem ipsius iuramenti, & in confusionem Ecclesiæ Christianæ, in pessimum & perniciosum exemplum, in perniciem Ecclesiæ & fidelium, in finem fouendorum atque augendorum dissidiorum blasphemiarumque, & ad scindendam pacem & vnitatem veræ fidei Catholicæ, & inconsutilis tunicæ, hoc est, Ecclesiæ Iesu Christi, quæ vna sola est: quam nisi quis inuiolabiliter seruauerit, saluus esse non poterit: contra ipsam postremò rationem; cùm nec ipsa rerum natura ferat, duas de eadem re contrarias doctrinas veras esse. Ne tali permissione iurata & vsurpatione veritas fidei Catholicæ quoquomodo in dubium vocari videatur, & eorum doctrinę inter se alioqui pugnantes, quàm nostra sibi per-

petuò conſtans veriores exiſtimentur: His & alijs cauſis, vti antea, nunquam ordo Eccleſiaſticus & Catholici conſenſerunt, quinimò omni loco & tempore tàm in Gallia, quàm poſtea in coronatione Regis Henrici: itemq; poſt Sereniſs. Regis moderni fœliciter regnantis electionem, & in Andreouieñ conuentu, & in coronatione repetendo & commemorando contradicebant, & ſolenniter proteſtabantur: ita & nunc eadem ſancta Synodus, approbando omnes eiusmodi ſuperiores proteſtationes, decernit & ſtatuit, huiuſmodi fœdus & pactum eſſe contra Deum, paciq; & vnitati fidei Chriſtianæ contrarium & pernicioſum: de quo coram Deo & Angelis eius ſolenniter proteſtatur, contradicit, & anathematizat. Si quis autem cuiuscunq; tandem ſtatus aut conditionis prædictum fœdus approbare, tueri, defendere, aut illi conſentire velit: hic autoritate huius ſanctę Synodi ab officio & beneficio ſuſpenſus & priuatus eſſe decernitur, anathemaq; declaratur, ac pronunciatur. Eadem quoq; ſancta Synodus quibus poteſt enixis precibus petit & efflagitat à Sereniſs. Rege, vt Maieſtas ſua, quemadmodũ in fęlici coronatione ſanctè ꝓmiſit, ita & re

ipſa præ-

ipſa præſtet, ac præſertim pro officio pij, & iuſti, ac prudentis Principis prouideat, ne quid ex ea confœderatione detrimenti Reſpub. Regni Poloniæ & religio Catholica capiat; ſed eã omninò aboleri curet, quandoquidem damna iſtius confœderationis iam manifeſtè appareant. Nam & Iudaiſmi, & Machometiſmi, & Atheiſmi impietas iam Regno huic impendere videtur.

CAPVT SECVNDVM.

CVM autem nihil, quod vel ad doctrinæ vtilitatem, vel ad vitæ morumq; reformationem, ipſiuſq; religionis Catholicæ propagationem pertineat, ſacra Synodus ſalutarius, vtilius, & ad remedia præſentium malorum accommodatius, magiſq; neceſſarium canonibus atque decretis ſacroſancti concilij Tridentini eſſe iampridem intelligeret: eaq; recipere & in exequutionem deducere cuperet: neq; tamen propter ſuperiorum temporum iniquitatem, continuataſq; Prouinciæ iſtius perturbationes vſq; adhuc id facere potuiſſet: nunc tandem aliquantò tranquillius atque oportunius tempus

 nacta,

nacta, eosdem canones atque decreta sine vlla exceptione sanctè & reuerenter recepit & recipit: ac vt primo quoque tempore per eos, ad quos id ex eorum præscripto pertinet, in tota hac Prouincia debitæ exequutioni demandentur, præcipit & decernit, sub pœnis in eisdem contentis.

CAPVT TERTIVM.

QVoniam verò in eodem sacrosancto Concilio reperiuntur nonnulla, quæ huic Prouinciæ partim propter ipsius conditionem à cæteris Prouincijs longè diuersam, partim propter temporum & rerum ecclesiasticarum statum difficiliorem & iniquiorem, sine Ecclesiæ incommodo & periculo accommodari, & in exequutionem deduci non possunt: exhibita sunt nomine totius cleri istius Prouinciæ Reuerendiss: Domino sanctæ sedis Apostolicæ Nuncio certa capita ex decretis eiusdem Concilij desumpta, quæ moderatione & relaxatione aliqua indigeant. Supplicatumque est præfati cleri nomine Reuerendiss: etiam Dominis, Archiepiscopo, & Episcopis, qui huic Synodo interfuerūt, petitione

petitione ſua ipſum clerum adiuuantibus, quò Reuerendiſs: D. Nuncius ſuper ea moderatione apud S. D. N. autoritatem ſuam interponeret, deq; ſtatu Prouinciæ iſtius ſuæ ſanctitati fidem pleniorem faceret. Quod ſua Reuerendiſsima D. libenter ſe facturam recepit. Quòd ſi quid etiam deinceps in exequẽdis ipſius Concilij decretis difficultatis, obſcuritatis, maiorisúe incommodi aut detrimenti Eccleſiæ imminere animaduerſum fuerit: ſacra Synodus confiſa de benignitate atque indulgentia matris ſuæ ſanctiſsimæ ſedis Apoſtolicæ, certiſsimum ſibi in omnibus ſuis neceſsitatibus atq; difficultatibus in ea collocat ac pollicetur refugium.

CAPVT QVARTVM.

EAdem ſacra Synodus ſtatuta & conſtitutiones prouinciales, tàm antiquas quàm nouas, atq; nouiſsimas, quæ ſint conſentaneæ, & nullo modo repugnẽt ſacroſancti concilij Tridentini decretis, in priſtino ſuo robore conſeruat, ad eaſq; in vnum volumen per Reuerendos olim Staniſlaum Dambrovvski, & Franciſcum Kraſinski, Iuris vtriuſq; Doctores, tunc Cano-

nicos

nicos Gneznen̄ ex commiſsione Synodi Prouincialis Petricouien̄ iam redactas, diligentius etiam inſpiciendas & recognoſcendas, deputauit Reuerendos Dominos, Staniſlaum Kraſinski Archidiaconum, & Martinum Iſdbinski de Ruſiec Scholaſticum Cracouien̄, I. V. Doctores. Quæ ſic reuiſa, à futura Synodo Prouinciali approbari debent.

CAPVT QVINTVM.

PORrò cùm ſacra Synodus intelligat, ſtudia, conſilia, laboresq́ & vigilias noſtras, contra tot & tanta mala & pericula, quæ cùm vniuerſam Eccleſiam Catholicam, tū præcipuè Prouinciam hanc premunt & circumdant, ſi ope & præſidio diuino deſtituantur, nihil valere: mādat & præcipit, vt per totam hanc Prouinciam in omnibus tàm ſecularium quàm regularium Eccleſijs ſupplicationes cum Litanijs & proceſsionibus, more ſolito, qualibet ſecūda, quarta, & ſexta feria, ex eo tempore ad vnius anni decurſum, pro ſacroſanctæ Eccleſiæ Catholicę tranquilitate atq́ incolumitate, eorumq́, à quibus oppugnatur, reſipiſcentia & conuerſione,

Regisq́

Regisqúe & Regni iſtius incolumitate fiant, deuoteqúe peragantur.

CAPVT SEXTVM.

CElebratio Synodorum tàm Prouincialium quàm Diœceſanarum quantoperè ad occurrendum malis Eccleſiæ Dei, præſertim tàm difficilibus ipſius temporibus, vel ad retinendam Eccleſiaſticam diſciplinam ſit neceſſaria; ex eorum tàm diuturna intermiſsione præſens Synodus facilè perſpexit. Itaq; decretum concilij Tridentini, de ijs in exequutionem deducendo; ſtatuit, & decernit, vt quolibet triennio Synodos Prouinciales poſt feſtum S. Bartholomæi Apoſtoli Reuerendiſs. Dominus Archiepiſcopus Gneznẽ per ſe: vel, ſi legitimè impeditus fuerit, per Epiſcopum comprouincialem antiquiorem celebret. Quòd ſi facere neglexerit, vltrà pœnas ſacris canonibus ſancitas, ducentorum aureorum mulctæ Dominus Archiepiſcopus ſuccumbet, qui in vſum fabricæ Eccleſiæ Metropolitanæ conuerti debent, & nihilominus ab Epiſcopis ſanctæ ſedi Apoſtolicæ deferatur. Diœceſanæ quoq; à Reuerendiſs:

rendiſs: D. Epiſcopis quotannis, quo tempore illis commodius viſum fuerit, ſub eadem pœna in proxima Prouinciali Synodo luenda, & in vſum Eccleſiæ ſuæ cathedralis conuertenda celebrentur. Viſitationes quoque per eos, ad quos de iure pertinent, ſuis temporibus faciendæ ſunt, iuxta ſacroſancti concilij Tridentini decretum.

CAPVT SEPTIMVM.

AD exercendam iurisdictionem ſpiritualem Reuerendiſs. Domini ordinarij viros graues & iuriſperitos, vicarios atque officiales ſuos in locis antiquitus conſuetis conſtituant. In curijs etiam ſuis Cancellarios viros doctos & in iure verſatos, tum etiam Theologos ſecundum ſtatutorum præſcriptum habeant. Si verò in eo negligentes eſſe perrexerint, arbitrio Synodi Prouincialis puniantur.

CAPVT OCTAVVM.

IVrisdictio ſpiritualis hactenus penè intermiſſa & neglecta ſuſcitetur: delictaq; & crimi-

na, quæ

na, quæ & grauitate & frequentia iram diuinam prouocant, qualia sunt: vsuræ, adulteria, concubinatus, periuria, simoniæ, & cætera innumera scelera & flagitia, sacrorum canonum pœnis coërceantur: quæ propter diuturnam conniuentiam & negligentiam Prælatorum adeò iam in consuetudinem venerunt, vt vix pro peccatis habeantur.

CAPVT NONVM.

A Crapula & ebrietate omnes clerici diligenter abstineant: vnde vinum sibi temperent, & se vino. Nec ad bibendum quispiam incitetur, cùm ebrietas & mentis inducat exitium, & libidinis prouocet incentiuum. Vnde illum abusum penitus decernimus abolendum, quo in quibusdam partibus ad potus æquales suo modo se obligant potatores: & ille iudicio talium plus laudatur, qui plures inebriat, & calices fœcundiores exhaurit. Si quis autem super his se culpabilem exhibuerit, nisi à superiore cōmonitus satisfecerit, ab officio vel beneficio suspēdatur.

CAPVT DECIMVM.

CLERICI omnes, præſertim verò beneficia Eccleſiaſtica obtinentes habitum clericalem & tonſuram deferant: alioqui priuilegijs clericalibus minimè gaudeant contra quosuis Magiſtratus tàm ſpirituales quàm ſeculares. Et niſi habitum & tonſuram intra annum aſſumpſerint, ipſo facto beneficijs ſint priuati. Aliàs iuxta decretum concilij Tridentini.

CAPVT XI.

DEcreta concilij Tridentini de corrigendis clericorum exceſsibus in executionē deducendo, ſacra Synodus hortatur Reuerendiſs. Dominos locorum ordinarios, vt in pœnis infligendis ordinem à ſacroſancto concilio præſcriptum obſeruent, à leuioribusq́ue remedijs gradatim, iuris ordine ſeruato, ad grauiora & ſeueriora progrediantur, nec præcipitanter & de facto ad extrema percurrant. Si ſecus fecerint, quocunq; ex clericis hoc nomine de ſe cōquerente, in proxima Synodo Prouinciali cauſam dicere neceſſe habeant.

CAPVT

CAPVT XII.

DElatum est etiam ad Synodum, subditos spiritualium deteriore iam esse conditione quàm secularium; iamqúe magnam partem villarum esse desertam & desolatam, propter graues & intollerabiles exactiones atq; onera, quæ per Prælatos vel eorum factores, & bonorum conductores, per nimiam habendi cupiditatem eis imponuntur. Itaq; Synodus statuit; vt singuli Reuerendiss. Domini Archiepiscopi & Episcopi ad præscriptum Ecclesię Metropolitanę Gneznẽ habeant Oeconomos de medio Capituli assumptos, qui quotannis eorum possessiones visitent; damna & detrimenta, quæ bonis & subditis eorum quouis modo inferuntur, diligenter annotent; ipsisq; fideliter referant corrigenda & emendanda. Si autem in eo negligentes fuerint, arbitrio Synodi Prouincialis puniantur. Fines etiam seu limites possessionum Ecclesiæ diligenter defendant. Arces & ædificia quælibet sarta tecta conseruent: quinetiam eorum conditionem, quantum possunt, meliorem facere debent. Arces & quasuis munitiones non prius in potestatem Præfe-

ctorum & Capitaneorum suorum tradāt, quam ij iurauerint Capitulo: post eorum cessum vel decessum easdem non alteri cuiquā quàm ipsimet Capitulo se vt primùm requisiti fuerint tradituros.

CAPVT XIII.

HOrtatur etiam sacra Synodus Reuerendissimos Dominos Archiepiscopos & Episcopos, & in eo ipsorum conscientias onerat, vt omnia iura, priuilegia, & immunitates Ecclesiasticas pro viribus tueantur, & defendant, ad eaq; quæ partim temporum iniquitate, partim negligentia collapsa, vel per vim & potentiam oppressa sunt, in pristinum statum vindicanda sacrę Regiæ Mtātis fidem, iustitiam, atq; auxilium implorent, ordinisq; sui ius atq; dignitatem sedulò & diligenter retineant.

CAPVT XIIII.

DEcernitq; & statuit sancta Synodus, vt Reuerendiss. Domini Archiępiscopi & Episcopi comitijs Regni & conuentibus particularibus terrarum intersint, sub pœna mille marcarum,

carum, in quamlibet quadraginta octo grossos cõputando, per quemlibet eorundem succumbenda: Excepto legitimo impedimẽto, quod in proxima Synodo iureiurando confirmare debent. Et Rege in Diœcesi alicuius Episcopi degente, illius loci Episcopus ad Serenifs. Regem se conferre, & ibidem manere teneatur, & sit astrictus, sub eadem pœna.

CAPVT XV.

PEtendum est à Sacra Regia Mtãte per Reuerendifs. Dominos suo & totius cleri nomine, vt Episcopatũ Pomesanieñ, & Sambieñ in Prussia contra iura Ecclesiastica occupatos, eorumq́ue Ecclesias profanatas & spoliatas, in pristinum statum vindicet & restituat: præsertim verò Pomesanieñ, cuius magna pars est in ditione Sacræ Regiæ Mtãtis sine vllo Episcopo & pastore legitimo. Supplicandumq́; est Sanctissimo D. N. vt de consensu Serenissimi Regis eam portionem Episcopatus Pomesaniensis ditionis Regiæ, si inter Episcopatus restitui non poterit, Episcopo Culmeñ, vti viciniori adiungat.

CAPVT

CAPVT XVI.

IVS electionis liberæ Abbatum, Præpositorum, cæterorumq; Prælatorum regularium tàm virorum quàm monialium, secundum sacros canones concilijq; Tridentini decreta ac Prouincialia statuta penitus obseruetur, & retineatur: dentq; operam Domini locorum ordinarij eorum regularium Superiores, vt ad ea munera homines idonei, vitæ honestate & doctrina clari, qui regularem obseruantiam sint professi, vel profiteri necesse habeant, eligantur: de quorum iuribus & priuilegijs ac libertatibus Reuerendiss. Domini Archiepiscopi, & Episcopi Sacram Regiam Mtātem benè informent, autoritateq; sua efficiant, ne ex Cancellaria S. R. M. literæ illis contrariæ cuiquam concedantur. Si verò ad falsam alicuius narrationem importunamq; instantiam aliquando concessę fuerint, tanquam iuri communi contrariæ nullum robur habere à S. R. M. decernantur. Quod si quis peruersa cupiditate impulsus, cuiusuis potestatis prætextu in Monasteria eorúmq; bona se intruserit, is, vltra pœnas sacris canonibus sancitas, pro violatore iuris & liber-

ris & libertatis Ecclesiasticæ habeatur, totiusq; cleri nomine contra eum Sacræ R. M. præsidium imploretur.

CAPVT XVII.

DAbunt autem operam Domini locorum Ordinarij & Superiores, secundum formã à sacris canonibus & statutis Prouincialib. præscriptam; vt Monasteria tàm virorum quàm monialium reformentur, vt quemadmodum ab initio religioni, pietati, vitæ sanctitati, doctrinæ, atq; disciplinæ sunt dedicata; ita etiam hoc tempore in eis hæc eadem vigeant, suscitentur, ac retineantur; & eorum seminaria in ipsis instituantur; scandalaqúe omnia & abusus, quicunque reperti in eis fuerint, procul inde amoueantur, & arceantur.

CAPVT XVIII.

QVoniam verò per negligentiam superiorũ temporum bona & possessiones Monasteriorum contra omne ius & fas per Prælatos eorum sunt dissipata, & alienata: sacra Synodus, inhærendo prioribus constitutionibus, statuit

& decernit, vt ea quæ ſunt alienata per ipſosmet alienatores ſine vlla excuſatione intra annum recuperentur, & in priſtinum ſtatum reſtituantur. Quod niſi factum fuerit; locorum ordinarij anno elapſo contra eos iuxta ſtatuta prouincialia procedant. Ad ea verò, quæ per eorum anteceſſores ſunt alienata, primo quoquo tempore pro viribus recuperanda per ordinarios remedijs oportunis compellantur; &, quãtum in ipſis eſt, conſilio atque patrocinio illorum adiuuentur.

CAPVT XIX.

DEcernit & ſtatuit Synodus, inhærendo decreto ſacroſancti concilij Tridentini, vt regulares, quibus nulla animarum cura incumbit, ab adminiſtratione Sacramentorum, & prædicatione verbi Diuini extra ſua Monaſteria, præſertim verò ab abſolutionibus excommunicatorum, quæ plerunque in præiudicium Parœchorũ, contra ſacros canones & ſtatuta prouincialia facere conſueuerunt, ſine facultate ab ordinarijs conceſſa abſtineant, alioqui per eoſdem ordinarios coërceantur.

l dubio

CAPVT

CAPVT XX.

REgulares, qui ſine licentia Superiorum vagari, & de vno in aliud Monaſterium commeare ſolent, per locorum, in quibus ſine literis Superiorum ſuorum reperti fuerint, Ordinarios in vincula conijciantur, & ad Monaſteria per eos deſerta remittantur. Qui verò tales ad ſua Monaſteria recipere auſi fuerint; pœna ſuſpenſionis afficiantur.

CAPVT XXI.

DEcimæ ex bonis Spiritualium quorumcunqꝫ liberè ſine vllo impedimento, tàm ipſorum quàm ſuorum Præfectorum, per eos ad quos pertinent, percipiantur; vt ne laici eorum exemplo deinceps ſcandalizentur. Quòd ſi quis ex Spiritualibus per ſe, vel per procuratores bonorum ſuorum, earum libertatem impediuerit; Reuerendiſs. Domini Archiepiſcopus & Epiſcopi in Synodo Prouinciali de ſe conquerenti pœnam dupli æſtimationis ipſarū luant. Cæteri verò inferiores ad iudicium ordinarium vocati, in eo legitimè conuicti, in ſimili pœna condemnentur. Quòd ſi aliqui pro-

uentus per aliquos ex Spiritualibus ſunt adempti; ad eos reſtituendos in Synodis tàm Prouincialibus quàm Diœceſanis, ac etiam iudicijs ordinarijs compellantur.

CAPVT XXII.

AD tollendos abuſus in adminiſtratione Sacramentorum, eorumq; vniformem adminiſtrationis formulam in tota Prouincia inſtituendam; ſacra Synodus decreuit, vt ea, quæ vulgò appellantur Agenda, per Reuerendiſs: Dominum Epiſcopum VVladiſlauieñ recens edita, ab omnibus ad quos Sacramentorum adminiſtratio pertinet, habeantur; ex eorumque præſcripto omnia fiant & procurentur.

CAPVT XXIII.

EAdem ſacra Synodus, ad tollendam varietatem in orationibus & cantu Eccleſiaſtico; Miſſalia & Breuiaria Romana ex autoritate ſacroſancti concilij Tridentini conſcripta atq; edita in vſum Prouinciæ iſtius recepit; adeaq; vniuerſum cantum Eccleſiaſticum conformari præcipit: ac vt in ſingulis Diœceſibus tā in Cathe-

in Cathedralibus quàm in collegiatis atq; Parœchialibus deputentur homines eius rei periti, qui Indices librorum, quibus cantus Eccleſiaſticus continetur, debito ordine conficiant; & ad inſtar Miſſalium atq; Breuiariorum Romanorum conſcribant. Quòd ſi quid in antiquis Gradualibus & Antiphonarijs ad præſens inſtitutum deſideratum fuerit; id ſumptu Epiſcoporum & Capitulorum conſcribatur, & ſuppleatur. Quod inſtitutum ante proximam Synodum Prouincialem perfici, & in vſum deduci, Synodus omninò vult & mandat.

CAPVT XXIIII.

BONA Eccleſiaſtica poſt mortem quorumuis Prælatorum ſpoliari & deformari non permittantur, omniaq;, quæ in eis in poſſeſsionem venienti Prælato tradita fuerunt, ſecundum Inuentaria ijs, ad quos prouiſio bonorum vacantium pertinet, integrè reddantur. Ac inſuper, quicquid clauo affixum fuerit, loco ſuo relinquatur. De inteſtatis verò Reuerendiſs: Dominis Archiepiſcopis & Epiſcopis canones veteres & ſtatuta Prouincialia per omnia robur ſuum obtineant.

CAPVT XXV.

AD maiorem reuerentiam ſacroſancti ſacrificij Miſſæ ſancta Synodus decernit, vt corporalia, calices, purificatoria, & alia ad ſacrificium Miſſæ neceſſaria in Eccleſijs ſint munda, benedicta, & conſecrata; ita, vt in viſitationibus omnia hæc debito ordine reperiantur, ſub pœnis ſuſpenſionis incurreñ, arbitrio ordinarij moderandis.

CAPVT XXVI.

CVM tota ratio emendandę vitæ in examine conſcientiæ verſetur; ideo ſancta Synodus decretum ſacroſancti concilij Tridentini exequutioni demandando ſtatuit; vt non ſolùm circa Eccleſias Cathedrales, ſed etiam collegiatas ſint docti Confeſſarij ſeu Pœnitentiarij, qui confeſsionem audiant; & eos qui ad cõfeſsionem veniunt, diligenter examinent, non contenti generali peccatorũ confeſsione: cùm poſt intimum de peccatis dolorem, qui in pœnitente requiritur, nihil magis neceſſarium ſit, vt ritè peragatur confeſsio, quàm diligens diſcuſsio & inquiſitio de ſpecie & numero peccatorum,

catorum,

catorum,& eorum circumſtantijs peccatum aggrauantibus.

Vt autem in confeſsionibus audiendis inſtructiores ſint Parœchi, decernit ſacra Synodus, vt Parœchi præ manibus habeant Directorium Ioannis Polanci Theologi ſocietatis Ieſu, & ſummam aliquam, vt pote, Sylueſtri, Tabianæ, &c.

CAPVT XXVII.

AD maiorem deteſtationem Hæreſûm, & vt ſeruetur decretum ſacroſancti concilij Tridentini; Synodus inhibet, vt nullus Hæreticorum liber, præſertim in Scholis legatur, neque à quoquam retineatur, iuxta concilium Tridentinum, & Indicem Romanum. Catechiſmus verò Romanus ſolus omnibus ſcholaribus publicè legatur.

CAPVT XXVIII.

STatutum antiquum innouando ſacra Synodus decernit, ne Bibliopolæ, vel impreſſores libros imprimere, vel vndecunque aduectos vendere audeant, priusquam examinati probatique fuerint

tiq; fuerint ab ordinario, iuxta decretum concilij Tridentini. Contra quos petendum est à Sacra Regia Mtāte; vt vltra ipsorum librorum amissionē grauior aliqua pœna statuatur, præter alia sancita ab eodem concilio Tridentino, & ab Indice Romano.

CAPVT XXIX.

VT forma & modus in prouidendis Ecclesijs Parœchialibus iuxta sacrosancti cōcilij Tridentini decretum seruetur; monentur omnes Episcopi, vt in suis primis Synodis Diœcesanis deputēt examinatores ex præscripto dicti concilij, & inter dictos deputatos non comprehendant suos vicarios generales; cùm concilium dicat, quòd examen fiat ab Episcopo, siue, eo impedito, ab eius vicario generali, atque ab alijs examinatoribus.

CAPVT XXX.

DEcernit & statuit sacra Synodus; vt bulla cœnæ Domini singulis annis primo quoquo tempore promulgetur; & deinde Dominica prima Aduentus & Quadragesimæ declaretur

retur populo in ſacris concionibus; vt Confeſſarij ſciant omnes caſus ſummo Pontifici reſeruatos.

CAPVT XXXI.

FOrmula examinis eorum, qui ad Epiſcopatus nominantur, à Synodo conſtituta ſuæ Sanctitati offeratur.

CAPVT XXXII.

DEcretum ſacroſancti concilij Tridentini aduerſus matrimonia clandeſtina inuiolabiliter iubet ſacra Synodus obſeruandum. Propterea curent ordinarij hoc ipſum decretũ populo publicari, & explicari in ſingulis Parœchialibus ſuarum Diœceſum; idq; primo anno quàm ſæpiſsimè, deinde verò quoties expedire viderint.

CAPVT XXXIII.

QVoniam nonnulli ex Sacerdotibus, qui in cæteris Catholicos ſe eſſe profitentur, eò audaciæ atq; dementiæ progrediuntur, vt ſibi vxores ducere licere exiſtiment, & de facto nupti-

as celebrant; sacra Synodus, inhærendo canoni sacrosancti concilij Tridentini, declarat, talium copulationes esse illegitimas & incestas; & tàm eos, qui talia audent, quàm illos, à quibus tollerantur, sententia anathematis ferit; eamque ipso facto illos incidisse declarat. Ac si qui ex Dominis Episcopis tales deinceps ausu temerario tollerauerint, ad Sũmum Pontificem sunt deferendi.

CAPVT XXXIIII.

SEminaria apud Cathedrales Ecclesias ex decreto concilij Tridentini, statutorumq; Prouincialium præscripto, quatenus tamen ea non aduersentur decreto concilij Tridentini, primo quoquo tempore instituantur; & quæ iam antea instituta fuerunt, diligenter retineantur. Scholæ verò veteres apud Collegiatas & Parœchiales Ecclesias, vt præceptores idoneos, & subsidia ad vitam necessaria habeant; ij, ad quos pro locorum varietate pertinet, prouideant.

CAPVT XXXV.

SCHOLA verò Cracouieñ, cùm cæterarum

Regni

Regni istius Scholarum sit mater & magistra, in omnesq; partes Regni doctrina atq; eruditio ipsius diffundatur; Reuerendiss. Domini Archiepiscopus, & Episcopi, rogatu totius cleri, ad augendum Professoribus illius stipendium, deducendo in effectum id, quod iam antea in Synodo Petricouień Anno Domini M. D. XLII. erat constitutum, vltrò susceperunt; ac etiam in alios non ad præsens solum, sed etiam in posterum omne tempus constituerunt; vt quotānis, pro festo S. Martini, initio sumpto à proximo illius festo, dent & conferant Rndissimi Domini Archiepiscopus Gneznień, & Episcopus Cracouień cētenos aureos Hungaricos singuli. Cuiauiensis verò, Vilneń, Posnanień, atq; Ploceń centenos florenos singuli, per triginta grossos computandos. Culmensis octoginta florenos; Premisliensis totidem; Luceoriēsis & Chelmensis singuli quadraginta florenos.

Vt autem isthæc extraordinaria stipendiorum accessio iustè, & cum fructu studiorum distribuatur, sacra Synodus Reuerendiss. Domino Episcopo Cracouiensi, ad quem tanquam Cancellarium vniuersitatis loci illius cura potissimùm pertinet, adiunxit quatuor alios Re-

formatores, viros prudentes & graues, R.ndos Dominos Stanislaum Krasinski Archidiaconum, Martinum Isdbinski de Rusiec Scholasticum Cracouieñ. Christophorũ Drozdovvski Archidiaconum, & Iacobum Gorski, Canonicum Ploceñ: Iuris Canonici in eadem Schola professorem. Quorum munus erit, sæpius ac diligentius Scholam ipsam visitare, Professorumq; ingenia, eruditionem, diligentiam, & fructum in docendo attentius considerare; ac inter eos pro cuiusq; merito atque dignitate eam ipsam pecuniam quotannis iustè distribuere: ignauis & inertibus, & qui paruum vel nullum docendo faciunt fructum, si qui tales reperti fuerint, ab ea penitus exclusis. Eisdem etiam Dominis Reformatoribus sacra Synodus dedit potestatem reformandi, & quantũ fieri potest in meliorem statum redigendi, tàm in docendo, lectionibusq; atq; earum ordine instituendo atque mutando, quàm in vita atq; moribus Scholarium ac Professorum corrigendis: præcipuè verò prouidendo, vt in dicta Schola sacræ scripturæ lectio ad Catholicæ fidei defensionem & incrementum, sacræq; Doctrinæ conseruationem & propagationem habeatur:

illudq;

illudq; cauendo, vt nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum ad ædificacionem Doctrinæ Chriſtianæ pertinentium ſacrã ſcripturam ad ſuos ſenſus contorquens, contra eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu & interpretatione ſcripturarum ſacrarum, aut etiam contra vnanimem conſenſum Patrum, ipſam S. ſcripturam interpretari audeat; etiamſi huiuſmodi interpretationes nullo vnquam tempore in lucem edendæ forent: Ac, qui contrauenerint, pœnis à iure ſtatutis puniantur; quemadmodum & decretis concilij Tridentini eſt ſancitum. Præterea, vt in quaq; facultate Profeſſores, antequam ineant munus publicè legendi, profeſsionem fidei ex præſcripto Bullæ ſanctæ memoriæ Pij IIII. emittant, in hanc formam, videlicet:

Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & ſingula, quę continentur in Symbolo fidei, quo ſancta Romana Eccleſia vtitur, videlicet:

Credo in vnum DEVM, Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, viſibilium omnium & inuiſibilium. Et in vnum Dominum IESVM CHRISTVM filium Dei vnigenitum, &

ex Patre natum ante omnia ſecula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, genitum non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt: Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cœlis: & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria virgine, & homo factus eſt: Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt: Et reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas: Et aſcendit in cœlum, ſedet ad dexteram Patris: Et iterum venturus eſt cum gloria iudicare viuos & mortuos, cuius Regni non erit finis: Et in SPIRITVM ſanctum, & viuificantem, qui ex Patre Filioq; procedit: qui cum Patre & Filio ſimul adoratur & conglorificatur: qui locutus eſt per Prophetas: Et vnã, Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: Confiteor vnum Baptiſma in remiſsionẽ peccatorum: Et expecto reſurrectionem mortuorum: & vitam venturi ſeculi, Amen.

Apoſtolicas & Eccleſiaſticas traditiones, reliquasq; eiuſdem Eccleſiæ obſeruationes & conſtitutiones firmiſsime admitto, & amplector.

Item, Sacram Scripturam, iuxta eum ſenſum, quem tenuit & tenet ſancta mater Eccleſia, cu-

ius eſt

ius eſt iudicare de vero ſenſu & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto: nec eam vnquam, niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum, accipiam & interpretabor. Profiteor quoq;, ſeptem eſſe verè & propriè Sacramenta nouæ legis à IESV Chriſto Domino noſtro inſtituta, atq; ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis, neceſſaria: ſcilicet: Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: illaq; gratiam conferre. Et ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoq; & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolenni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia & ſingula, quæ de Peccato originali, & de Iuſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter, in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propiciatorium Sacrificium, pro viuis & defunctis. Atq; in ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramẽto eſſe, verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus & ſanguinem, vnà cum anima & Diuinitate Domini no-

ſtri IESV

ſtri IESV CHRISTI, fieriq́ conuerſionem totius ſubſtantię panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem: quam conuerſionẽ Catholica Eccleſia Tranſſubſtantiationem appellat. Fateor etiam, ſub altera tantùm ſpecie, totum atque integrum Chriſtum verumq́ Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo, Purgatorium eſſe; animasq́ ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari. Similiter & Sanctos vnà cum Chriſto regnantes, venerandos atq́ inuocandos eſſe; eosq́ orationes Deo pro nobis offerre; atq́ eorum reliquias eſſe venerandas. Firmiter aſſero imagines Chriſti ac Deiparæ ſemper virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe; atque eis debitum honorem ac reuerentiam impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictã fuiſſe; illarumq́ vſum Chriſtiano populo maximè ſalutarem eſſe affirmo. Sanctam, Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem & magiſtram agnoſco. Romanoq́ Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti vicario veram obedientiam ſpondeo ac iuro.

Cætera item omnia à ſacris canonibus, & Oecumenicis

cumenicis concilijs, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atq; profiteor. Simulq; contraria omnia, atq; Hæreses quascunq; ab Ecclesia damnatas, reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & immaculatam vsque ad extremum vitæ spiritum constantissimè, Deo adiuuante, retinere & confiteri, atq; à meis subditis, seu illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. spondeo, voueo, ac iuro. Sic me DEVS adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

CAPVT XXXVI.

SAcra Synodus Prouincialis decretum sacrosancti concilij Tridentini, de deputandis & assignãdis in singulis Diœcesibus Iudicibus, quibus postea præter loci ordinarios debent causæ à sancta sede Apostolica, vel eius Legatis, vel

Nuncijs committi, in exequutionem deducendo, personas infrascriptas in huiusmodi Iudices deputauit, & assignauit. Primò in Diœcesi Gnezneñ R̄ndos ac venerabiles Dominos, Clementem Rudnicki Custodem, Ioannem Kakolevvski, Ioannem Rembielinski, Ioannem Sikorski, Iuris vtriusq; Doctores, Ioannem Piotrovvski Canonicos Gnezneñ, Thomam à Drobnin Canonicum & Officialem Ecclesiæ collegiatæ Louicieñ. In Diœcesi Cracouieñ: Stanislaum Krasinski Archidiaconum, Martinum Isdbinski de Rusiec Scholasticum, Sigismundum de Stęzica, Iuris vtriusq; Doctores, & Albertum Pruskovvski Archidiaconum Zauichosteñ in Ecclesia Cracouiensi. In VVladislauiensi, Matthiam VVielicki, Decanum: Iosephum Konarzevvski Archidiaconum, Iuris vtriusq; Doctores. Sebastianũ Koskovvski, & Lucam ab Vnieiovv Canonicos VVladislauienses. In Diœcesi Posnanieñ: Ioannem Pouodovvski Præpositum. Ioannem Piotrovvski Iuris vtriusq; Doctorem, Custodem, Iacobum Brzeznicki, & Michàëlem Slauinski Canonicos Posnanieñ. In Diœcesi Ploceñ: Paulum Glogovvski Decanum: Stanislaum Slonski

Theolo-

Theologiæ Doctorem, Paulum Makolin Abbatem vicariumq; in Spiritualibus ac Officialem generalem, necnon Nicolaum Konarski Canonicos Plocenſes.

CAPVT XXXVII.

REuerendiſsimus D. Epiſcopus VVladiſlauienſis, ex decreto ſacroſancti concilij Tridentini, & præſentis Synodi, contra venerabilē Georgium ab Eden Præpoſitum Zukouieñ, cui terminus comparendi autoritate Synodi VVladiſlauieñ proximè præteritæ in hac Synodo Prouinciali ea cauſa præfixus erat; quod villam Conuentus ſui N. quatuor millibus florenorum vendiderit, & alienauerit, tanquam Legatus Apoſtolicus ꝓcedere debet. Similiter contra Abbates Oliuenſem, Pelplinenſem, Coronouienſem, ac Præpoſitum Zarnouienſem, qui ad Seminariū Anno Domini M. D. LXVIII. in Synodo VVladiſlauienſi per Reuerendiſs. Dominum Epiſcopum inſtitutum, vigore obligationis ſuæ nihil contulerunt.

Nuncij ex hac Synodo deſignati, Ad Sanctiſsimum D. N. Gregorium PP. XIII. Rndus

D. Iacobus Brzeznicki Canonicus Posnaniensis. Ad Sereniss. verò Principem & Dominum, D. Stephanum Dei gratia Regem Polonię, &c. Reuerendi Domini, Ioannes Demetrius Solikovvski Scholasticus VVladislauień & Lancicień, & Hieronymus Povvodovvski Canonicus Posnaniensis.

Decretum est communi consensu totius Synodi; ne Constitutiones præsentes publicentur, priusquam Sanctissimæ sedis Apostolicæ literis specialibus fuerint emendatę, correctæ, & confirmatæ.

IACOBVS VCHANSKI DEI ET Apostolicæ ſedis gratia Archiepiſcopus Gneznen̄, Legatus natus & Regni Poloniæ Primas, Reuerendiſs. in Chriſto Patribus Dominis Leopolien̄ Archiepiſcopo, alijsque Epiſcopis Prouinciæ noſtræ fratribus in Chriſto chariſsimis. Nec non vniuerſis & ſingulis, quibus intereſt, intererit, aut in futurum quomodolibet intèreſſe poterit, Salutem in Domino.

Litteras confirmationis ſupraſcriptarum Conſtitutionum Synodi Prouincialis noſtræ nuper celebratæ, mandatiq; Sanctiſsimi in Chriſto Patris Domini noſtri, Domini Gregorij Diuina prouidentia Papæ Tredecimi in pargameno ſub forma breuis ſcriptas, & Sigillo ſub annulo piſcatoris more Ro: cu: obſignatas, ſanas, ſaluas, integras, non viciatas, nec in aliqua parte ſuſpectas noueritis nos cum ea, qua decuit, reuerentia recepiſſe, huiuſmodi verborum ſub tenore:

Venerabili fratri Iacobo Archiepiſcopo Gneznen̄. GREGORIVS PP. XIII. Venerabilis frater Salutem & Apoſtolicam benedictionem. Ex literis fraternitatis tuæ communi cæterorum Epiſcoporum clericorumq; omnium nomine conſcriptis atq; exactis Synodi iſtic confectę apertiſsimè cognouimus, quanta cum laude, & ſtatus Eccleſiaſtici dignitate, ac DEI gloria verſati ſitis in re grauiſsima, atq; à nobis boniſq; omnibus optatiſsima, in quo etiam certò ſcimus, fuiſſe tuam operam præſtātiſsimam. Legimus igitur, diligentiſsimeque conſiderauimus eius Synodi acta & decreta; eaq; etiam à venerabilibus fratribus noſtris Cardinalibus ſacri Concilij Tridentini interpretibus conſiderari voluimus: Fuerunt reperta omnia ſapienter pieq; conſtituta, & tùm clero tùm Regno vniuerſo conducibilia ac ſalutaria. Ea igitur remittimus,

paucis aliquot tàm mutatis; tùm, vt aptissimè conuenire videbatur appositis. Hortamur igitur, atq; Apostolica auctoritate, quam à Dei benignitate accepimus, iubemus; vt eius Synodi decreta omnia quàm diligentissimè atq; inuiolatè seruentur. Illud etiam eadem auctoritate prohibemus; ne quis Episcoporum clericorumúe vtatur Scriba, Consiliario, Secretario, aut alio officiali Hæretico. Docent enim sancti Patres Hæreticorum hominum non modò conuictum & consuetudinem, sed etiam sermonem vitandum esse: neq; decere illos nimis honorificis verbis appellare: tàm exitiosam verò pestem, tàmq; Catholicis omnibus infensam nutrire atq; in honore habere, peruersissimum atq; ab omni ratione alienissimum est. Faciet igitur Fraternitas tua, vt hoc nostrum mandatum ad cæteros quoque fratres Episcopos, quorum communi nomine litteras ad nos dedisti, perueniat; quibus autem non poteris has nostras literas coràm legere, ad eos exemplum mittes, hortaberisquè; vt clericos suos moneant, nostræq; huius voluntatis certiores faciant. Nihil enim est, quod tàm cupiamus; quàm DEI gloriam, atq; animarum salutem; vtriq; rei insidiari nunquam desistunt Hæretici. Cætera ex Nuncio nostro cognosces, eiquè fidem tribues, Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, Die XXIX. Decemb. M. D. LXXVII. Pontificatus nostri Anno sexto. Ant. Buccapadulius.

Quæ omnia & singula præmissa vobis Reuerendissimis Dominis, cæterisq; suprascriptis significamus, intimamus, & ad notitiam deducimns. Hortantes easdem, vt omnia & singula tàm in prædictis Constitutionibus Synodi, quàm etiam litteris Apostolicis contenta & descripta per Diœceses vestras publicari, & ab omnibus

clericis

clericis obseruari curent. Et vt huiusmodi litteris Apostolicis fides adhibeatur, ad notitiamque omnium & singulorum perueniant: Exemplum illarum fideliter de verbo ad verbum descriptum manu nostra propria, subscriptum & Sigillo communitum, ad calcem huiusmodi Synodi Prouincialis Constitutionum adscribere & apponere iussimus & mandauimus. Datum in Arce nostra Louiciensi, Die Decimanona Mensis Februarij. Anno Domini, Millesimo Quingentesimo Septuagesimo octauo, Indictione sexta, Pontificatus prælibati Sanctissimi Domini Nostri Papæ Anno sexto. Præsentibus ibidem Reuerendis ac venerabilibus Dominis Sebastiano Magnuszevvski Archidiacono, Ioanne Piotrovvski Custode Louiceñ, Francisco Lipski Archidiacono Lanciciéñ, Ioanne Sikorski, Ioanne Rembielinski I. V. Doctoribus, & Felice Rembielinski Gneznensibus, Stanislao Grochovvski Vnieiouieñ, Ioanne Makovvski Lanciciéñ Ecclesiarum Canonicis testibus.

Idem Iacobus Vchanski
Archiepiscopus qui supra sst.

Locus Sigilli.